

Voorwoord bij Eleonora van Gelre door M.L. Quack.

Cremer schreef een kort voorwoord bij de toneelstuk dat een redelijk aantal keren is opgevoerd.

Brief van J.J. Cremer aan Quack over het voorwoord.

134 B 11 / 103

Mijn waarde Quack

Gij menscht dat ik uw eersteling op
dramatisees getuut met een enkel woord bij
de publicatie zal inleiden.

Wanneer mijn oude Betuursche Vriend mij
zoo iets vraagt, dat meiger ik niet al mocht
het publiceren ons beides te Slotte hartstikke mis-
laken. Nu, omdat de Staat genoot was
van Louis ~~de~~ de rol van beschermheer
te gaan spelen, daffig met een gestutadonde
trials, es des goudes ~~de~~ knop van mijn groot
vaderzaligen ~~de~~ kin; en nu... omdat
je u door mij laat aandienen; jij, Be-
tuursche Langer, rol geveel

Maar nu, om getuut te geven aan mijn belofte
es tevens een eerlijk vriend te blijven, dat is
zoo gemakkelijk niet.

Hab ik u omd gerep ~~de~~ gelooven dat uw
Stuk ^{by een opvoering} succes zou maken? Neen, tenzij jij
merken ~~de~~ bedacht haat... om de ont-
sluering van Eleonora is het laatste be-
een weinig Franses te dag plaats hebben?

Afgei, wat hebt jij ~~de~~ die vraag - waar-
de u een weinig onduidelijk vatterij mach
hebben aangesien, ^{mit een} temerachtig verrast ditte

Koninklijke
Bibliotheek

Mijn waarde Friend!

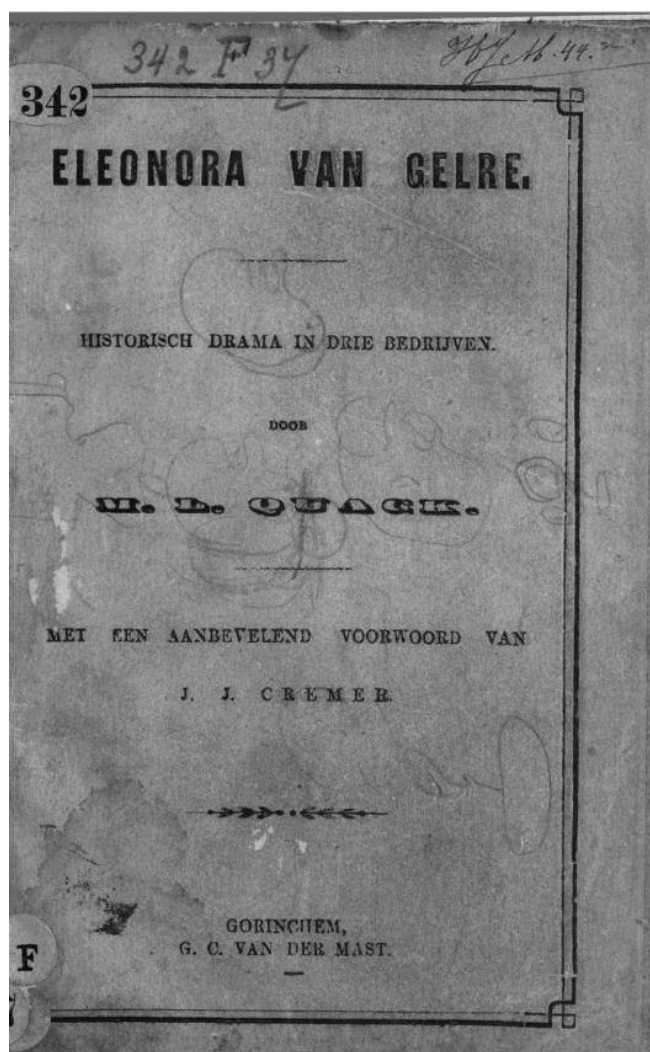
*Met de grootste blijdschap heb ik uw ELEONORA
VAN GELRE begroet.*

*Wie de handen aan 't werk slaat om onze tooneelliteratuur
met een oorspronkelijk stuk te verrijken, heeft zich alreeds
den dank verworven van allen die belang stellen in den bloei
van ons Nederlandsch tooneel.*

*Of de kritiek u wel zóoveel zal sparen als ik het zou
wenschen, 't is niet zeker; maar dat men uw eerste poging om
een degelijk tooneelstuk te leveren, als een zeer verdienstelijke
zal roemen, dit vertrouwt, en wenscht van harte, uw u zeer
toegenegen vriend:*

J. J. CREMER.

Den Haag.

Opregte Haarlemsche courant, 28 oktober 1872:

* * Nieuwe uitgaven van **G. C. VAN DER MAST**,
te Gorinchem:
I. **ELEONORA VAN GELRE**, Historisch Drama in drie
bedrijven, door M. L. QUACK. Met een aanbevelend
voorwoord van J. J. CREMER..... f 0,75.

Opregte Haarlemsche courant, 31 oktober 1872:

— Bij *G. C. van der Mast*, te Gorinchem, is versche-
nen „*Eleonora van Gelre*, historisch drama in drie be-
drijven, door *M. L. Quack*.” De heer *J. J. Cremer*
heeft daarvoor een woord van aanbeveling geplaatst,
waarin hij o. a. zegt te vertrouwen, dat men deze eerste
poging van den schrijver om een degelijk tooneelstuk te
leveren als eene zeer verdienstelijke zal roemen. Het
stuk is in proza geschreven. Het speelt omstreeks 1340.

Onze tolk, 1872:

QUACK (M. L.), *Eleonora van Gelre*. Historisch drama in drie bedrijven.
Met een aanbevelend voorwoord van J. J. **Cremer**. Gorinchem, G. C.
v. d. Mast. Post 80. (88 blz.)..... f 0,75

Delftsche courant, 30 januari 1881:

— Donderdagavond gaven de werkende leden van het
letterlievend genootschap *Geestbeschaving* eene voorstelling
ten bate der watersnoodlijdenden. Strekt het doel dezer
uitvoering, de beoefening der kunst dienstbaar te maken
aan de weldadigheid, het genootschap tot eer, — wij ver-
nemen tevens dat de uitslag van dit prijzenswaardig streven
daaraan evenredig was. De opkomst had, het onaange-
name weder en de schier onbegaanbare straten in aanmer-
king genomen, waarlijk niet beter kunnen zijn. Opgevoerd
werden een historisch drama van Quack, ***Eleonora van
Gelre***, door Cremer aanbevolen, en Gerard Keller's be-
kroond blijspel *de dochter van den barbier*, een in vele op-
zichten gelukkige keus. De geschiedenis van Eleonora, de
zuster van Koning Eduard III van Engeland en de gemalin
van Hertog Reinoud II van Gelre, had den heer Quack
de stof geleverd voor een drama, dat in de eerste plaats
de verdienste bezit den toeschouwer tot het eind te boeien
en daarna door juiste karakterteekening den vertooners ge-
legenheid geeft met hunne gaven te woekeren. Van die

legenheid geeft met hunne gaven te woekeren. Van die gelegenheid werd dan ook Donderdagavond wel partij getrokken. Eenige leden gaven toch blijken van voor dilettanten groote ervarenheid in de tooneelspeekunst. Dit geldt vooral van mej. R., die de titelrol vervulde, en van de heeren R. en V., die als Shafershoon en als Steenveld optraden. Gaarne vermeldden wij hierbij ook den speler, die den Hertog voorstelde, — doch zijn spel herinnerde ons bij herhaling aan de moeielijkheid voor betrekkelijk kleine gezelschappen, om alle rollen in een stuk voldoende te bezetten. Het gaat toch niet aan, zich tevreden te stellen met vlotweg den woordelijken inhoud eener rol te kunnen wedergeven, — de juiste uitspraak en gebaren, vooral het zoogenaamde stille spel, hebben ook hunne eischen. Zonder deze laatsten is het toch den toeschouwer onmogelijk bij de spelers iets van de gewaarwordingen te bemerken, welke zich, vooral in tragische momenten, van hem zelf meester maken. Slechts een enkel voorbeeld. Wie leed niet mede met de onglukkige Eleonora, toen zij eerst in hare liefde tot gade en kroost miskend, slechts

eerst in hare liefde tot gade en kroost miskend, slechts tranen had voor haar bittere smart en bange zuchten, — en wie begreep tevens niet de woede dier zelfde vrouw toen men haar ten laatste ook van hare kinderen wilde scheiden? Dat dankten wij aan het talent van mej. R. Maar wie bleef niet koud, toen Hertog Reinoud tot de ontdekking kwam, dat hij, de dupe van list en verraad, zijne edele gade zoo wreed had behandeld? Het bevredigende slot van het drama, de dood van Shafershoon en de hereeniging der geliefden, miste dan ook veel van den weldadigen indruk, door den schrijver bedoeld. — Tegen onzen wil stonden wij wat lang stil bij de twee hoofdvertooners. Ons bestek gebiedt dus voor het overige onzer mededeelingen eenige beknoptheid. Het nastukje gaf niet minder genot dan het drama. Ook daarin mochten wij de rolvastheid der vertooners met genoeg opmerken, — terwijl tevens twee uitstekend geslaagde en goed vo'gehouden typen, die van Van Desem en Ruwerda, te aanschouwen werden gegeven. De met talent voorgedragen coupletten van Van Desem werden niet minder dan zijn met juiste dictie ten

Desem werden niet minder dan zijn met juiste dictie ten beste gegeven Calembours toegejuicht. Aangaande de voordracht van den heer B. kunnen wij ons bepalen tot de vermelding, dat zijn optreden met applaus werd begroet en door fanfares van het orkest werd gevolgd. Waar eene jury heeft gesproken, kan de verslaggever zich veilig van eene beoordeeling onthouden.

Rederijderskamer „H O F D I J K“
te H O O R N.
laatste uitvoering in dit Seizoen ,
op ZONDAG 24 MAART 1889 ,
Eleonora van Gelre,
Historisch drama in 3 Bedrijven ,
door M. L. QUACK ,
(in Costuum.)
BOULANGER ,
OF :
Hoe Leentje aan haar standje kwam.
Kluchtspel met Zang in twee Bedrijven ,
door H. KROON Dz.

Hoornsche courant, 27maart 1889:

Rederijderskamer „H O F D I J K“
te H O O R N.
laatste uitvoering in dit Seizoen ,
op ZONDAG 24 MAART 1889 ,
Eleonora van Gelre,
Historisch drama in 3 Bedrijven ,
door M. L. QUACK ,
(in Costuum.)
BOULANGER ,
OF :
Hoe Leentje aan haar standje kwam.
Kluchtspel met Zang in twee Bedrijven ,
door H. KROON Dz.

Provinciale Noordbrabantsche en sHertogenboscher courant, 1 november 1898:

In de groote zaal van Casino werd gister door de 's-Hertogenbossche tooneelvereeniging „Uitspanning na Arbeid” een in alle opzichten met zorg voorbereide en dan ook zéér goed geslaagde tooneelvoorstelling gegeven, met medewerking van 't strijk-orkest van het 2e regiment infanterie. Opgevoerd werd: **Eleonora van Gelre**, historisch drama in drie bedrijven. Zoowel de heeren- als de dames-rollen, zoowel de hoofdrollen als de meer ondergeschikte werden uitstekend gespeeld en de uitvoerders verdienen dan ook allen een hartelijk woord van bijzonderen lof. Een prettig bal hield de talrijke aanwezigen nog eenigen tijd gezellig bijeen.

Haagsche courant, 9 juni 1902:

Ramp te Martinique.
 TOONEELVEREENIGING
„Utile Dulci”.
Zondag 8 Juni 1902
 in de Hoogduitsche Scheuwborgzaal,
Korte Houtstraat 22,
 opvoering van
ELEONORA VAN GELRE,
 Historisch-Drama in 3 Bedrijven,
 tot leniging van den nood van de over-
 levenden, getroffen door den ramp
 te Martinique.
 Orkest onder leiding van den Heer
 S. SPIERO. Regie van den Heer
 B. VINK Jr. Schitterende Kostumes
 van den Heer KALF.
 Opening der Zaal 7 uur. Aanv. 8 uur.
Entrée f0.25.
Na afloop BAL.
 HET BESTUUR.
 N.B. Plaatsen te bespreken op
 den dag der Voorstelling van 11—2
 uur à 10 cts. extra per plaats, aan
 de Zaal. 5856
9de Uitvoering in dit seizoen.

Nieuwsblad gewijd aan de Hoeksche waard, 23 maart 1907:

Zen Paaschdag. Zen Paaschdag.
Groote Uitvoering
 te geven door de
Tooneelvereeniging „Kunst en Genoegen”
 van **VLAARDINGEN**,
 op **MAANDAG den 1en APRIL 1907 (2en Paaschdag)**,
 in de Zaal van den heer **F. MEIJER**,
Molendijk, OUD-BEIJERLAND.

OPGEVOERD zal worden:

Eleonora van Gelre,
Historisch Drama in 3 Bedrijven door M. L. QUACK,
 (het stuk speelt ten jare 1350), gevolgd door:

De Schildwacht zonder knevel,
Kluchtspel in een Bedrijf, door T. VAN DEN
 SYMPER, (3e druk).

Na afloop BAL.

• Opening der Zaal 's avonds 7 uur.
 Aanvang 's avonds 8 uur.
 Toegangspreis à 50 cent de persoon.
 KAARTEN verkrijgbaar bij den Heer F.
 MEIJER, Molendijk, Oud-Beijerland, en 's avonds
 aan de Zaal.
 Gereserveerde plaatsen 10 cent extra te be-
 spreken op den dag der uitvoering van 's middags
 1 tot 4 uur aan de Zaal. 1544

HET BESTUUR.

Venloosch nieuwsblad, 5 oktober 1907:

— Het door de tooneelvereeniging
 „Amicitia” onlangs in studie genomen
 tooneelwerk „**Eleonora van Gelre**”, ge-
 costumeerd drama in drie bedrijven
 voor 11 heeren en 2 dames, zal op
 Zondag 20 Oct. a.s. ten uitvoer gebracht
 worden in het sociëteitslokaal van m.e.j.

Venloosch nieuwsblad 26 oktober 1907:

Ingezonden.

Buiten verantwoording der redactie.

Zondag jl. gaf de Tooneelvereeniging „Amicitia" hare eerste winter uitvoering.

Opgevoerd werd: „**Eleonora van Gelre**“, drama in 3 bedrijven. Ofchoon ik om 7¼ uur de zsal binnen trad, welke om 7 uur geopend werd, zoo kon ik nog ter nauwernood een veilig plaatsje vinden, om dit tooneelwerk gade te slaan. 't Was bijna acht uur, toen er voor de derde maal gebeld werd en het gordijn plaats maakte voor een open tooneel.

Bij het eerste bedrijf bemerkte ik echter reeds, dat de hoofdrollen ook van een der dames zeer zwaar, doch in goede handen waren; vooral vielen mij zeer in den smaak de oude Steenveld en die Engelsche lord, hunne valsche karakters kwamen goed voor; kortom wat ik van deze vereeniging zag, was buiten verwachting, omdat het toch allen leden van den arbeidersstand zijn en zij des avonds na gedane arbeid nog eenige uren opofferen

beidersstand zijn en zij des avonds na gedane arbeid nog eenige stonden opofferen om hunne honorairs leden en het andere publiek eenige zulke genotvolle avonden in den winter te verschaffen.

De fraaie costumes uit het magazijn van den heer P. Jornick, costumier alhier, voldeden goed en maakten bij het tableau, welke groep zeer mooi was opgesteld en door bengaalsch vuur verlicht werd, een schitterend figuur. De grimeering der heeren Gebr. Schoenmakers was verdienstelijk. Kortom „Amicitia” had kosten noch moeite gespaard om dezen avond zoo aangenaam mogelijk te maken.

De voordracht Nelli of van de Bruiloft, voorgedragen door den heer Jongenhuis, was zeer correct en bracht de lachspieren van het aanwezige publiek eens flink in beweging.

Ga zoo voort, „Amicitia”, verbetert nog wat gij verbeteren kunt, goede krachten, acteurs en actrices, hebt gij en veel zult gij tot stand kunnen brengen.

U, geachte Redacteur, dankend voor de verleende plaatsruimte, verblijf ik

M. H.

De courant, 21 februari 1908:

Kunst naar Kracht.

De tooneelvereeniging „Kunst naar Kracht” geeft Zondag a.s. een uitvoering in „Belle-vue” (kleine zaal), ingang Marnixstraat.

Opgevoerd zal worden: „Eleonora van Gelre”, historisch drama in drie bedrijven.

Amstelbode 3 februari 1910:

R. K. Vereeniging Dil.-Club „Onder Ons.”
 Bovengenoemde vereeniging, onderafdeeling der »R. K. Vereeniging van Post en Telegraafbeambten«, geeft Zondag 6 Febr. een buitengewone uitvoering, des avonds te 8 uur, in het »Gebouw voor den Werkenden Stand«, Kloveniersburgwal 87.
 Opgevoerd zal worden »**Eleonora van Gelre**«, drama in drie bedrijven, gevolgd door »Lene-mike«, blijspel in één bedrijf.

De courant, 5 februari 1910:

Tooneelvereenigingen.
 De R.-K. Dil. Club „Onder Ons”, onderafdeeling der R.-K. ver van Post- en Telegraafbeambten geeft Zondag 6 Februari een uitvoering des avonds te acht uur, in het gebouw van den Werkenden Stand, Kloveniersburgwal 87. Opgevoerd zal worden „**Eleonora van Gelre**”, drama in drie bedrijven, gevolgd door „Lene-mike”, blijspel in een bedrijf.

Amstelbode, 7 mei 1910:

Liefdadigheidsuitvoering,
 ten bate van het Ond. fonds der R. K. Post- en Telegraafbeambten,
 op Zondag 8 Mei 1910, 's avonds te 8 uur,
 Feestgebouw „BELLEVUE”, ingang Leidschekade 90.
 Opgevoerd zal worden het bekende drama
 „**Eleonora van Gelre**”
 Met medewerking der bekende muziekkapel „De Harmonie”.
 Entrée vrij! Na afloop Bal. Verplicht programma f 0.30!

Amstelbode, 26 oktober 1915:

KUNST EN LETTEREN

R.K. Tooneelvereeniging „Amstelodami”.

Wij zijn weer een R. K. tooneelvereeniging rijker geworden, n.l. „Amstelodami”.

Gisteravond gaf deze vereeniging in „Maison Boer” haar eerste uitvoering.

Voor het voetlicht werd gebracht het dramatisch stuk „**Eleonora van Gelre**”, gevolgd door een grappig stukje „Inkwartiering tijdens de mobilisatie”. Van de uitvoering schrijft men ons, dat zij met succes geslaagd is. Het zou onbillijk zijn aan een tooneelvereeniging van dilettanten, die voor het eerst optreden, de hoogste eischen te stellen. Daarom vergeven wij gaarne wat aan articulatie bij sommige

www.jacobcremer.nl

Laatst bijgewerkt: 19 augustus 2023.